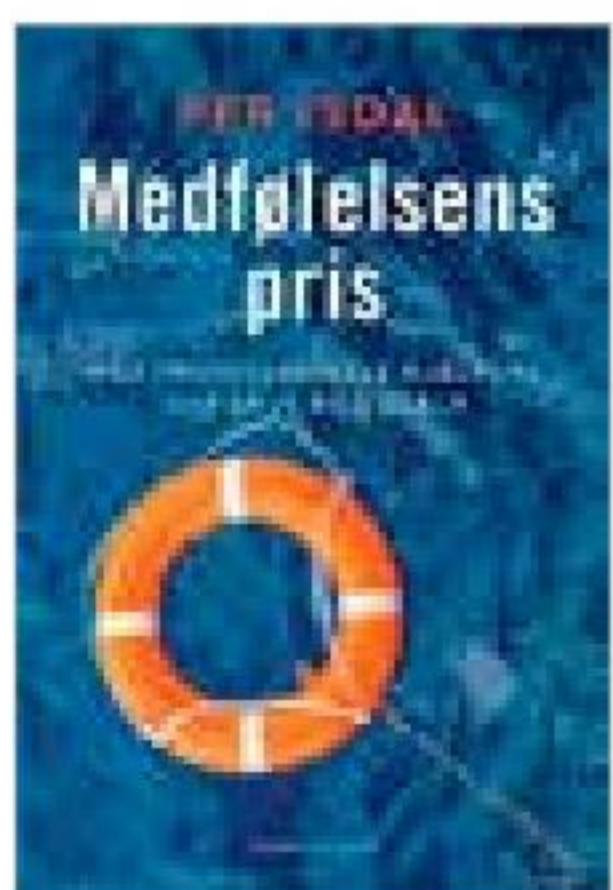

eller fostertilværelsen, der er afgørende for de psykologiske udfordringer, som hans patient arbejder med. I flere tilfælde beskriver han en lang række forhold i barndommen, der kunne være forstyrrende for tilknytningen, men vælger alligevel at konkludere ud fra enkeltstående begivenheder i den præ- eller perinatale periode. For en jordemoder er bogens tema et interessant emne, da vi jo jævnligt har at gøre med kvinder med store udfordringer i deres familieforhold, eller fysisk og psykisk voldsomme oplevelser under komplicerede fødsler. Og vi ved meget lidt om, hvordan det føles for børnene og om der er psykologiske "ar", der burde adresseres, selv hvis der ikke er nogen fysiologiske men. Spørgsmålet er blot, hvorledes vi kan anvende dette i praksis? Jeg synes, bogen balancerer på en tynd æg med fare for at påføre skam og skyld til de kvinder, der ikke kan levere ideelle følelsesmæssige og fysiologiske forhold i hele graviditet-, fødsel- og barselperioden. Og jeg finder bogen svær at anvende i en professionel kontekst, da den efterlader mig med for mange ubesvarede spørgsmål.

Anmelder Marie Sejrsgaard,
jordemoder og motorik pædagog

Medfølelsens pris

Af Per Isdal
Forlag: Akademisk Forlag
Omfang: 320 sider
Pris: 349,95 kr.

Som psykolog for mennesker, der udøver vold, bliver Per Isdal ofte mødt med spørgsmålet: Hvordan

kan du holde ud at arbejde med så forfærdelige ting? Han har lært sig at svare med overskud: At selvom det kan være hårdt, så er det både et spændende og meningsfuldt arbejde, som han holder af. Men efter elleve år som terapeut for mennesker, der begår vold og overgreb, indser Isdal, at hans arbejde påvirker ham mere, end han har givet udtryk for. Han begynder derfor at lede efter det ærlige svar og erkender, at han føler håbløshed og uro, ikke orker at omgås andre mennesker, og at han har lettere til gråd eller vredesudbrud end tidligere. Hans arbejde har forandret ham som menneske, og han skammer sig over at sidde derhjemme og se dårlige tv-programmer, når han har fri. Det er med udgangspunkt i egne personlige erfaringer og oplevelser, at Isdal i bogens første del ('Hvad gør vores arbejde ved os?') afdækker, hvilke belastningsreaktioner, der ofte følger med, når man er ansat som hjælper. Han supplerer med teoretisk viden på området og stiller jævnligt direkte spørgsmål til læseren, som giver anledning til refleksion over eget (arbejds)liv. Isdal formår at holde en normaliserende tilgang til belastningsreaktionerne samtidigt med, at alvoren ikke fornægtes. Det sker bl.a. gennem en grundig gennemgang af de mest brugte begreber på området ('sekundær traumatisering', 'vikarierende traumatisering' og 'compassion fatigue'). I bogens anden del ('Hvad kan vi gøre ved det?') gives forslag til, hvad man kan gøre for at hjælpe hjælperen, og det er henvendt både til kollegaen, lederen og hjælperen selv. To ting fremhæves: Erkendelse – at betragte belastningerne som en erhvervsrisiko, som vi alle udsættes for – og åbenhed – at bryde tabuet, skammen og isolationen, så hjælpere ikke skal kæmpe alene med symptomerne. Konkrete metoder som fx lejrbaalsmetoden, debriefing og 'omsorgsledelse'

gennemgås. Bogen er henvendt til alle hjælpere. Det er min erfaring, at man som jordemoder oftere får spørgsmål med en positiv forventning: Er det ikke fantastisk at være jordemoder?, end Isdal og hans kolleger oplever. Til gengæld har vi måske samme tendens til at komme med et poleret svar. Vi tillader os højst at ytre, at vi er belastede i vores arbejde grundet de ringe normeringer og det høje arbejdstempo. Men det ærlige svar er, at også vores arbejde udgør en erhvervsrisiko for belastningsreaktioner, selv under de bedste betingelser. Medfølelse har en pris, og Isdals bog kan anbefales til jordemødre og studerende, der ønsker en stund med eftertanke og måske øget selvindsigt. Hvis man er leder for fødselshjælper – ja, så vil jeg mene, at det er obligatorisk læsning.

Anmelder Katja Schrøder,
jordemoder, ph.d, post doc

Fertilitet og fysioterapi – en guide til behandling og selvbehandling

Af Anne Marie Jensen
Forlaget Historia, 2018
Antal sider 143
Vejledende pris: 249,95 kr.

Bogen 'Fertilitet og fysioterapi' var for mig en helt ny måde at anskue fertilitet og fertilitetsbehandling. Den fortæller, hvorledes simple fysioterapeutiske metoder som massage, træning, laserbehandling eller motion kan optimere chancen for at blive gravid. Bogens forfatter, Anne Marie Jensen, er fysioterapeut, men har

undersøgt behandlingen af fertilitet gennem årtier i både Europa, Japan og USA. Hun fortæller med stor teoretisk viden, såvel som personlig interesse om sammenhængen mellem fysioterapi og frugtbarhed.

Grundtanken er, at en graviditet kan udeblive på grund af arvæv, smerter og spændinger i og omkring vores reproduktive organer. Derfor bør disse specifikke problematikker afhjælpes for at optimere frugtbarheden. Forfatteren tager ikke afstand fra den traditionelle medicinske fertilitetsbehandling, men anvender fysioterapeutiske metoder som et alternativ eller supplement hertil. Bogen fremlægger tre overordnede metoder til fertilitetsbehandling, Mojzisove metoden, Wurn metoden og laserterapi. Metoderne præsenteres med en fremlægnings af den bagvedliggende teori og forskning på området, samt forfatterens egne kliniske erfaringer med metoderne. Hun forholder sig objektivt videnskabeligt til den viden, hvilket giver bogen et klædeligt troværdigt og fagligt afsæt.

Bogen er både en fagbog, opslagsbog og selvhjælps/selvbehandlings bog. Afhængig af sin problematik kan man udvælge den metode, der passer hertil. Bogen er letforståelig og der er simple øvelser, som er vist med billeder.

Bogen giver en nuancering af fertilitetsbehandling i Danmark og henvender sig til folk, der ønsker at forbedre deres fertilitet, men er også interessant for sundhedsprofessionelle, der er i berøring med emnet.

Anmelder Fie Skat Hjørnet,
jordemoder og cand.scient.san